

МІХАСЬ СТРЫГАЛЁЎ

БЕЛАЯ РУСЬ

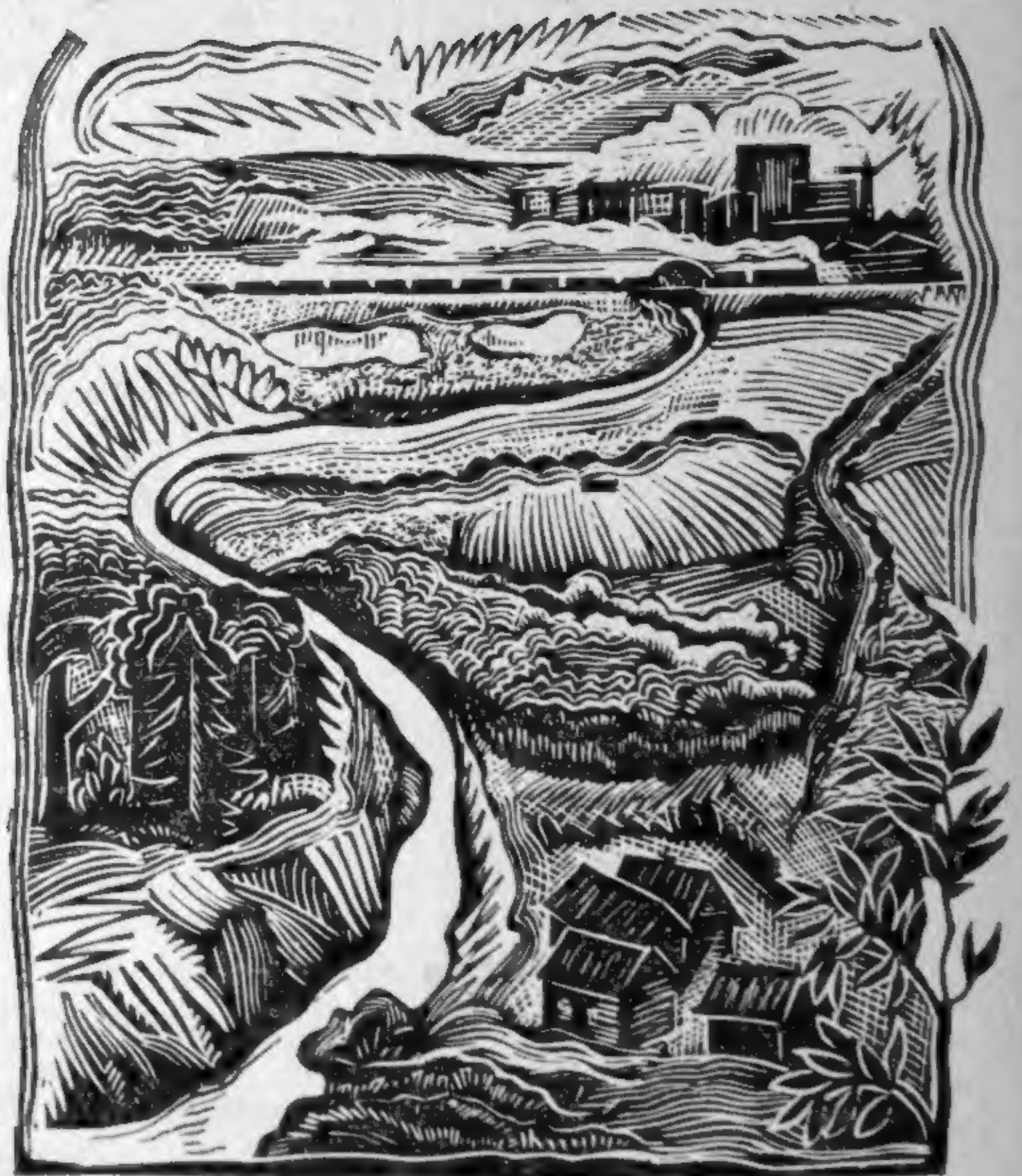

Нарадзіўся 25 мая 1938 года на Гомельшчыне ў вёсцы Недайцы непадалёк ад Дняпра.

З дзяцінства запамяталіся сычыныя вочы ў бары, жураўліныя ключы над імшарамі, з зялёнай русалкай у голлі зялёны дуб ля лукарэчча.

МІХАСЬ СТРЫГАЛЕЎ

БЕЛАЯ РУСЬ

Лірыка

ВЫДАВЕЦТВА «БЕЛАРУСЬ»

Бел2
С 87

Мастак Г. Малышай

7-4-3
165-67

У ДАРОЗЕ

Такі вакол грукоча век:
усё — бы ў казцы!
Ускінуў кайстру чалавек
і — калі ласка:

паклічуць ростані дарог.
Ці ж буду спаць я?
Здаецца нізкім мне парог
у роднай хаце.

Здалёк вятроў я чую гул:
«Чакаюць нетры —
ідуць таварышы ў тайгу
пад лапы кедраў».

Завуць трывожныя гудкі.
Снягі па пояс...
Жыццё маё — як скразнякі,
як хуткі поезд.

Ляціць зямля удалячынь,
аж пыл наўкола.
І не прадбачыцца спачын
ёй аніколі!

АПОШНІ ДЗЮЙМ

Ляднік вышмыгвае з-пад ног.
Апошні дзюйм — ляднік.
Снег на спіне, снег за спіной,
і поруч праваднік.

І поруч адлятае ўніз
вяршыні сілуэт.
Нервовы ветру перасвіст
паўзе за намі ўслед.

Ўстае, пераступіўшы гмах,
бязвусы праваднік.
Як рэха гулкае ў гарах —
пад скроняй хвілям лік.

І седлавіна, быццам звер.
І стогн, і звон — здалёк.
І людзі, перш чым стрэціць смерць,
яшчэ ступаюць крок.

Апошні дзюйм — і вышыня.
На ёй агонь і лёд
буруннай хваляю наўсцяж
завершаць узыход,

і хтосьці пераможа там.
Пакуль — завеі крык,
ды па уступах кроча ўдаль
бязвусы праваднік.

ІНЖЫНЕРЫ

Мы на працы сваёй —
як салдаты.
Пад мігценнем таёжнай
трывожнай зары

кайлом, і бульдозерам,
і саўковай лапатай
уразаемся ў цела
скалістай гары.
Ўстае сонейка
росным ранкам,
востра ў твары
дыхне гліназём.
Крок за крокам спускаемся
у катлаваны,
нібы ў лона зямлі
ідзём.
Эх, мацуйся, бетон,
ў арматурных святліцах,
правярайся на шчырасць,
зямля!
І хістаюцца людзі
і зараніцы:
не зямля, а палуба
карабля.
Мы працуем у шахце,
штурмавыя брыгады.
Як анёлы на блоках
падземных веж.

Пазаштатны інспектар
катланагляду
рэцэнзіруе ўздыму працоўнага
верш.

З добрым раннем,
юнацтва маё,
пах вятрыску і поту,
і бружмелю буянства
ля начнога кастра!..
Вецер мужнасці
і дзявочай пяшчоты,
пойдзем поплеч.
Да сонца. Пара!
Там, таварыш,
вунь там, за гарамі,
ў горад гордае мары
бягуць магістралі.
Там, як сонца,
будоўля гарыць прамянямі,—
мы яе уздымалі
з бетону і сталі!
Там, на сотым
крутым кіламетры,
быццам дзеці планеты адчайныя,

мы на бронзавым целе
сталетняга кедра
словы выразалі прызнання.

БАЦЬКА І СЫН

Дзе ты, Гомельшчына?
Дзесьці
басаногае дзяцінства
ходзіць з кошыкам па лесе
ля гасцінца.

Заблудзілася у лесе
дый крычыць на ўсё Палессе:
— Дзе ты, бацька?
— Тут я, сынку,— кажа рэха.
Страсянуўся дуб ад смеху
над Міхаськам.

Кажа бацька, кажа:
— Чую:

у лясным суквецці росным
я знайду траву такую,
з ёю сыну падарую
бессмяротнасць.

У лашчынах пар віецца.
Плёс іржавы.
І трывожаць маё сэрца
жыў-гай-травы.

Да сівых хрыбтоў Урала,
да лясоў паўночных —
ой, няйначай! —
даімчала:
— Дзе ты, хлонча?

— Дзе ты, дзе ты? — кліча рэха.
А дубы маўчаць.
Навокал
шалясціць трысцё па рэках
у затоках.

— Можа, ты згубіўся недзе
у гарах за Руссю?

Можа, стрэціўся з мядзведзем
дый не размінуўся?

Па вяках і па распадках
кроду, покуль ногі носяць,
каб зямлі маёй нашчадкам
жыў-травы знайшлося.

РАДЗІМЫ ГАЛІНКА МОКРАЯ

Ноч? Для мяне — пакой ты,
цемрадзь, блакіт аконны.
Стукае ў пераплёт
азярод.

І вось вылятае з мораку,
нібы у сне,
радзімы галінка мокрая —
маланка ў акне.

Радзіма? Галінка — і Вечнасць
рухаецца па прамой.

Дыханне гарачае ветру —
за ёй.

Ранак ляціць у вочы,
быццам загад...
Па стартиляцоўках крочыць
атрад.

СОЛЬ КАМСКАЯ

Пазаві маё сэрца на Камскую Соль.
Там забуду напэўна шчымлівы боль.

Нагадае барамі Белую Русь
месца ссылак адвечных і Муз.

Папльвуць праз туманы на Салаўкі
салікамскія плаўні, саляныя пяскі.

Затрапеча па Каме белы парус наўскос...
Толькі чый гэта памяць нагадвае лёс?

Бацька, ўстань, калі ласка, побач з сынамі сваімі!
Ад Усоля да казкі — колькі лет, колькі зім?..

А, бывала, да смерці — адзін толькі крок:
вецер Азіі, вецер ды салёны пясок.

Ды кавалачак сонца, ды зязюля ў бары.
Беларускага хлопца пахавалі сябры...

Салікамск — за гарамі. Там магіла ў тайзе.
Гэту песню, таварыш, прысвячаю табе.

Ноч. Паводка на Каме. Дрот калючы, глухі...
Белай Русі — на памяць Солі Камскай шляхі.

ЗА ЛЕСАМ, ЗА КАМНЕМ, ЗА СІНІМ МОРАМ

За лесам, за камнем
жыве чараўніца:
зара на шчаках,

над зарою ігліца,
сінь на павеках,
прамень на губах,
салаўі ў рукавах,
а у сініх вачах
бружмель шалясціць
і шчабеча сініца.

Бружмель шалясціць —
і пая чараўніца:

«За лесам, за камнем,
за сінім морам
любоў зацвітае
ў малінавых зорах.
Плыве за Урал
жураўліная сінь,
аж грае аўрал
на Белай Русі».

За вусны твае
(за таемныя рысы),
за хараство
непакорнае стана —

табе ■ жураўліка
з хмары дастану,
а ты ад мяне
не таіся!

ПОЙМА

Я не разумею пойму —
і стаю, як слуп, на раздарожжы:
пойма хоча стрэціцца, па-мойму,
з кедрам залатым, царом таёжным,
ды ніяк адважыцца не можа.

Не хачу я для сябе спакою —
мне, як ветру, па зямлі бадзяцца!
Мне — як кедру — хочацца з табою
раздзяліць і неспакой, і шчасце.
Мне б да вуснаў да тваіх дабрацца!

А яны — за трыдзевяць зямель.
А яны — напэўна тая ж рана:

назаўжды ля ачага ў цяпле
і ніколі — ў лютасці бураннай.

Толькі не, вы ў снегавеях, вусны,
ў сонечнасці дня і ночы,
вам за сотні вёрст ад Белай Русі
паязды над поймаю грукочуць.

Мо таму струменісты настой
цішыні лясной і водар дыму
я глытаю — гэты неспакой,
прагнасць гэту, гэту немагчымасць?

А за поймаю — макрэча, гар,
хмель, і маладзік здаецца зданню.
А за поймай — ноч, страсцей пажар,
буркатня няўрымслівых жаданняў.

Ноч сумненняў ціхіх і зарніц,
смаху бліскавіц шалёных,
ахінуўшай сэрца цішыні
і вачэй свяцільнікаў бяссонных.

Скажучь мне: жыццё — спачатку.
Скажучь, я — бабёр, няйначай.

Так. Няхай. Жыццё бабром — па-мойму:
толькі будаваць ў тайзе нача́мі,
толькі марыць над шырокай поймай!

ІВАН-ЧАЙ

Наш атрад задрамаў
на прывале ў паходзе.
Хмель ужо заціхаў.
Ў лозе цвіў іван-чай,
і гарэў іван-чай
на усходзе.
Я на захад глядзеў.
Бачыў бацькаву хату
ля дняпроўскага белага плёса.
Бачыў клі́н наш нязжаты,
бачыў хлопчыка, брата,
ў белым марыве грэчкі і проса.
Бачыў маці і бацьку,
і матчыны ціхі́я слёзы,
і адну, і адну каля хаты бярозу.

Выплыў клін журавоў
па-над хатай знянацку.
Біла крылле па хмарах.
За каторы ўжо месяц лясоў
у душу маю ўпершыню
ціша йшла, як выжара.

ДА ДНЯ

Зноў ранак неба падпаліў,
зайграў, зачырванеў.
Ты ходзіш дзесьці па зямлі
і зноўку без мяне.

І ліпы звонкія ў расе,
і зоркі — між галін...
Даўным-даўно сяброўкі ўсе
сабе сяброў знайшлі.

І трызніць стомлена зямля
аб ліўнях, вецярках.

Я да цябе прыйду здаля —
ты толькі пачакай!

Вунь Млечны Шлях на вадапой
прайшоў — з вады глядзіць.
І нада мной, і над табой
рагоча маладзік.

Ён толькі ўсходзіць над зямлёй —
яму ісці, ісці...
Ліецца сумнае святло
у чаратах-трысці.

А як жа хочацца хутчэй
прайсці і лес, і гаць
і кветку шчасця — агняцвет
на памяць адшукаць.

Ударыў дзяцел, птах лясны,
альшыну спакваля.
Застылі кропелькі расы
у горле салаўя.

І скалыхнуліся хрыбты
ўсіх гораў прада мной —

і прада мной паўстала ты,
сказала: «Любы мой!»

І я іду цераз жніво,
цераз вякі і сум
і сэрца шчырае сваё
табе адной нясу.

РАНАК

Я люблю гэты ранак
з сінявою і чырванню
над зямлёю параненай,
зарубцованай, шчыраю.

Над зямлёю звычайнай:
дармовай, працоўнаю,
і смяртэльна-адчайнай,
і напружання поўнаю.

Я люблю гэты ранак —
з паяздамі над Камаю,

з журавамі і кранамі
над пераправамі;

з плынню велічнай, стромкаю,
з цішынёю грымотнаю:
гулам сэрца напоўненай
ці дзявочай пяшчотаю.

Сонца тое ў блакіце
і прыземісты ганак...
Як жа можна, скажыце,
не любіць гэты ранак?

ЖУРАЎЛІНАЯ НОЧ

Ў гэту ноч не да сну!
Вецер поўдзеня ўзнёс
на Уральскія горы вясну.
Цені. Посвіст крыла. Да дня
звар'яцелыя цені
ў квадраце акна.

— На захад! На захад!
У буралом...
Ў гэту ноч не да сну.
Б'е аб скалы цяжкім крылом,
на акну
пералёт...

Над пагоркамі, кручамі,
па-над крыкам цягучым —
сонцаварот.

— Эге-гей!
Дзеці Вечнасці, журавы,
пачакайце мяне
ля адчыненых ветрам дзвярэй!
Праляцелі — і цені
упалі
на хвалі
Масквы.

Хутка, хутка яны праляцяць
над дняпроўскай касой,
над маёй беларускай
бацькоўскай зямлёй.

Ад увалаў,
ад самай уральскай ракі,
разразаюць вятры
меднагорлай трубой
усё новыя касякі.

Ў гэту ноч не да сну.
Бурштыновыя зоркі звіняць
па акну.
І сплятаюцца цені,
і праз крылле і крык
напаўнеба плыве
маладзёк.

* * *

Грукоча пад сэрцам часіна,
бы колы тых цягнікоў,
грукоча шляхамі ўсімі:
дваццатых,
сямідзесятых —
маіх летуценных гадоў.

І я гавару бясконца
пра соль зямлі, пра сяброў,
пра мужных дзяўчат і хлопцаў,—
і пазыўныя сонца
ўрываюцца
ў гул вятроў.

І я гавару: настане
світанне такое, калі
узнiмецца на п'едэсталы
працоўны ранак зямлі.

І я гавару, і ведаю:
у гуле цяжкіх баёў
да іншай дамчыць планеты
крылатай зямной ракетай
праца мая і любоў.

БЕЛАЯ ВЕЖА

То не лебедзі, то не гусі
апускаюцца на сумежжа,

Ў Белаі Русі белым абрусам
запрашае Белая Вежа.

А бывала: шатром ваенным
на дарогу маю глядзела —
белакаменныя ступені
стрэнуць стрэламі дабрадзея.

А бывала: паненкай у белым
выбягала на ростані смела —
таямнічыя вусны нямелі
у абодвух за Вежай Белаі.

Вось ракiты слухаюць вершы —
спіць аер і смяецца бусел.
Тут, ля сцен тваіх, Белая Вежа,
б'ецца сэрца Белае Русі.

Сцены ў полымі. Гвалт. Пацеха.
Час агнём праявіў цагляны.
Тут чырвоныя коннікі ехалі —
ды на шчасце падкову пакінулі.

Дзе ж ты, дзе, маладое шчасце,
Белаі Русі кветка — Алеся?

Колькі лет, колькі зім прамчалася
над тваёю Вежай у лесе?

Над табой, замшэлым пагоркам,
Дуб схіляецца векавечны,
Ў навальніцы зялёныя зоркі
Ўсё ляцяць звездарам на плечы.

Ды заўсёды ў Вялікім Удоллі
бродзіць зубр і бялеюць сцены —
адбіваюць вечную лоўлю
белакаменныя ступені!

ДУМКІ АБ РАДЗІМЕ

Ночка рассыпала зоркі-жамчужыны —
вунь яны ў рэчцы на дне.
Думкі, як хвалі, ўсплываюць і рушацца,
і замаўкаюць ва мне.

Любы мой край, жыццаны і бясконцы,
шчодрая трэль салаўя.

Першае ранне, першае сонца,
першая радасць мая!

Поясам рэчак льняных падпяразаны,
снішся мне ў дальніх краях
гордай усмешкаю,
позіркам ясным —
ночкамі на паплавах.

Колькі сцяжынак, крутых і бязлюдных,
колькі прайсці шчэ дарог?..
Шлях твой, спавіты калгаснымі буднямі,
вершам няскончаным лёг.

ЗЯЛЁНЫЯ ЗВАНЫ

Хвошч, хмызнякі, імшары..
У ельніку перапёлкі
ў зялёныя бомы ўдарылі —
буслы адказалі ў пасёлку.

А ты ідзеш па сцяжыне
светлай казкай, дзяўчына,
і рукі грабуць, як вёслы,
і просяць піць безупынна
у грэчках, у маках вёскі.

Далёка, за моракам сінім,
красуюць анюціны вочкі,
і трызняць дагэтуль Расіяй
сярэбраныя званочкі.

Век перапёлка бавіць —
зялёныя бомы ў расе,
і б'е бусляня на страсе
у леташнія цымбалы.

БЕЛАЕ ВОЗЕРА

Ходзяць па асоках кулікі бядовыя.
Там сказаў ты колісь дзеўчыне: «Люблю!»
На душы такое, самае мядовае,
вершы ў Белым возеры плаўнікамі б'юць.

— Што гэта такое? Гэта хто там кліча?
— Вечар, гэі ты, вечар! Вецер хваляй б'е...
Беражком бягу я, бедная Марычка,
ой, любоў мая, лячу я да цябе.

Голле піхт хістае на заставе рускай —
ходзіць па імшарах чуткі каравул...
— Чуеш ці не чуеш, вершатворац русы,
бор шапоча возеру ў соты раз: «Ау!»

Сонца — твар дзіцячы — у вадзе краёчкам.
Возера вагаецца — кулікі сплылі.
— Гэта што ж такое, маё сэрца ёкае?..
Мілы усміхаецца на краі зямлі.

* * *

На бярозах —
дым бяловы.
Сіні вербалоз
на зары развесіў росы
і упаў на плёс.

Ветру подых — і знаёма
затрымцеў увесь
добры мой і мой вядомы
беларускі лес.

І чаго яму не спіцца?
Ці ж яго уздых —
над старожкай ля крыніцы
жураўліны крык?

Ці яго спакой парушыў
з прыбярэжных траў
вецер? Хто лясныя душы
там расхваляваў?

І пакуль ў кустах барвовы
не улёгся змрок,
мне ківаў услед яловы
Сухамлінаў Лог.

Сарамліваю дзяўчынай
ў думах аб сваім
адзінокая рабіна
ўспыхнула ў гаі.

ЛІКА

Так пачынаўся рух навальніц:
у шыбы ляцелі маланак асколкі,
ад частаколу да аканіц
глазурай гарэла маёліка.

Быў перапоўнены дзень да краёў
шчэбетам ластвак і вераб'ёў.
Дзеці вуліцы, дзеці двароў,
птушкі закручвалі на сто ладоў.

Біў па шкле бярозавы хруст,
на подступах бабіна лета ішло.
Сэрца маё полымем рук,
полымем губ апякло.

Няўжо пячорны загаварыў?
І, сам у сабе — у бары,
я ўраз ад сябе адступіў
і — палюбіў... парыў...

Аб знічку бляха на даху біла,
флюгарка праскавытала дом.

Сэрца ўзрывалася і бяссільна
білася ў раму драздом.

Ліка, Ліка! Смех бліскавіц...
Ты ведаеш, Ліка, ці не,
чаму імя тваё сніцца мне
маёлікай навальніц?

На шчасце?..

КУПАННЕ

Бягу да Камы — прама —
скатам,
нібы хлапчук, бягу бягом.
Пясок, як хвалі, пяткай кратаю
затым, каб боўтнуцца ў яго.

А сонца ў соснах і ў аблоках
шыпіць ад пырскаў да цямна.
І праплывае месяц лодкай
па навальніцах, стомах, снах.

ВЕЩЧУНЫ Ў ЦАРКВЕ УСПЕННЯ НА ВОЛАТАВЕ

(З В. Шырокава)

Коні, коні,
якія коні!
Вы схаваліся ад пагоні
у дрыгве,
у дрымучых лясах,—
не хаваюцца
коні ў царквах.

Адлівае бронзаю крыж,
кожны — бронзаю,
аж гарыць...
Улюлюкні — парвудзь заслон,
ўскінуць грывы
вандроўныя ветры.
Коні? Што гэта — сон?
Б'юць царкоўны блакіт,
як нетры.

Капыты, што за думкі месіце?
Дзе вы, дзе, мастакі дыярам?
Вы — валхвы, скамароскім крэсівам
іскру божую ўнёсшыя ў храм.
Коні ў Волатаве... Ці там?

А над вамі —
святые німфы.
Прад вачыма пайшлі кругі:
німбы, німбы,
святые німбы —
нібы ў свет заляцеў другі.

Коні?
Як гэта?
Нашы коні
апынуліся на іконе?..

А на вуліцы — вецер, вясна.
Коні, б'ецца у вашы скроні
залатых завітушак тасьма.

Коні наўгародскага пісьма.

ПЕРМСКІ КАМЕНЬ

— Паклон табе ад Белай Русі,
Пермскі Камень!

— Дзякуй, сын мой! — волас русы
узнёс зыранін.

Прабеглі тонкія рабінкі
на гар-пагоркі.
З вады бяровенні
лускай рыбінай
зірнулі ўгору.

Зірнулі сонныя Пасады
царквамі.
Прайшоўся гул па нетрах
кананадай.
І сэрца кінулася за цягнікамі.

Касое сонца паднімалася,
як сцяг, над Камай.
Стары убачыў: люча на увалах
размахвае флажкамі.

Стары пачуў: цераз цясніны,
сцежкай ласінай,
расколваючы гулам яліны,
паўзуць машыны.

Ў вачах яго — вярхоўі Камы;
там, у тумане,
пабліскваючы бялкамі,
пад колер берасцяны,
йдуць расіяне.

О, знаў іх дзедка:
і шчыт, і меч іх,—
ў вачах раскосых трымціць нярэдка
свет-Цімафеевіч.

Здаралася: вясновы тоне лёд —
бяхлебны год —
мруць пасяленні.
Ён тут як тут. Вёз хлеб і мёд
свет-люча-Ленін.

Боль Белаі Русі — святыя раны...
Угору

уздыме меч заўжды зыранін,
меч Святагора!

Маранкі колер зялёна-русы,
Мядзведзь Гарбаты,
стаў Пермскі Камень
Заставай Рускай
для салдата...

СНЕГАПАД

Белы час, белы час снегападу,
заспакойваеш ты мяне:
белазор'е зімовае саду —
гэта песня твая вясне.

І лістоўніцы ў снег па пояс
уцякаюць, нібы на полюс...
Пачынаецца так аповесць
пра яе, пра мяне — пра нас.

Час над садам смяецца ўголас,
беллю круціцца ў чыстым полі,
а ў гасцінай іграе вальс
пра яе, пра мяне — пра нас.

Ах, якія вочы сляпыя
у кахання у гэты час!
Сэрца б'ецца ў гарачцы, ные
ля дзяўчынінага пляча.

А якія вочы ў матулі?
Позірк матчын, павек расу —
мужа ўспомніла, даўні сум! —
мы, шчаслівыя, не адчулі.
Не адчулі слязу...

Белы час таго снегападу —
гул завеі з бяловай імглы.
А для маці — два лейтэнанты
ў белазор'і рускай зімы.

Я і Ён... Стрэламі ляскае —
вальс працягваецца, вечны вальс!

«Што сказаць вам, мама, ласкавае?
Буду верным сынам для вас!»

Хай закончыць нашу аповесць
чорных вочаў найўны бляск...
Час раскручваецца паволі —
не канчаецца белы вальс.

ПАЛАСА АДЧУЖЭННЯ

Дзе канец усяму?
Дзе ты, літасць, дзе ты?
Па трывозе бяжы і падай у гаць...
Так, не спяць у казармах
інжынеры-паэты,
бо ваенныя музы не спяць.

Што ты шэпчаеш
егіпецкімі губамі?
Муза? Рэўнасць? Між вамі — бой?
Паласа адчужэння — між вамі,
і каханне наша за ёй...

ДЗЮНЫ

Я прагна п'ю... А за спіною дзюны,
а нада мною — сосны, сонца бляск.
І шэпча мора, і ракочуць струны,
на поўдзень
гусі-лебедзі
ляцяць.

А можа, гэта крылле рэжа
шлях з поўдзеня — адвечны шлях?
Вось птушкамі на узбярэжжы
апошнія снягі ляжаць...

Не, гэта не вясной, не восенню —
зімой ў тваіх я прачытаў вачах,
як вецер Балтыкі твае рассыпаў косы
і водарасці на плячах.

І мора праз разрэзы скіфскія,
і дзюны ў соснах пелі гімн марскі.
Павекі, як ракеты, ўскідваліся,
і хвалі набягалі на пяскі.

СОН-ТРАВА

Ля ніцых вербаў, ля бяроз на гаці,
дзе зелянее раска тут і там,
лясныя душы, вы аб чым спяваеце?
Каго склікаеце к плакун-кустам?

Ў карчах, успыхваючы светлякамі
(пацягнешся — дрыгва засмокча
з галавою),

блукаюць душы — злыдні пад лазою.
Ці дзеці вы, пакінуты бацькамі?
Ці голле вы над чэзлымі камлямі?

Там чорны косы расплятае Маўка,—
ах, як жалейка смутак ночы лье!
Аб чым вы шэпчаце,
лясныя травы?
Аб чым твой плёскат,
ціхая фарэль?

І ціха стала. Стала вельмі ціха.
І толькі чутна: б'ецца ў берагі

рачулка, ды перад ласіхай
лось месячык
ўздымае
на рагі.

Што ж, то дзяцінства сон.
Але чаму начамі
мне сніцца ён
у гушчары на Каме?

І дзеўчыне маёй Алесі
па сон-траве ісці палянай —
трывожыць мне рубцованыя раны
далёкая лясная песня.

І сумна мне, ды я цягнуся —
і дацягнуцца
ўсё не магу ніяк
да Белай Русі.
Хачу і не магу прачнуцца.

ЛЕБЯДЗІНЫ ПЛЁС

— Ды гэта ж плёс Лебядзіны,—
кажуць жанкі.—

Людзі не хлебам адзіным
жывуць ля нашай ракі!..

Мне ж мроіцца з самага ранку:
за млынам дзед-вадзянік
пляце у бярозах браднік
і размаўляе з русалкай.

Так мроіцца: з самага ранку
(мара — на птушыны плёс)
выходзіць з вады русалка
і выбірае старання
водарасці з кос.

Млын ахуталі пырскі...
Пырскі ляцяць скрозь сон
у губы — бруснічнік зыркi,
у вочы — зязюлін лён.

Запомніў я назаўсёды
голос яе грудны,
холад яе самоты,
пяшчоту яе вясны.

А можа, гэта бярозы
косы там расплялі?
Над Лебядзіным плёсам —
лебедзі-гусяры?..

Полымем Белай Русі
гарыць Лебядзіны плёс —
дзявочыя рукі
цягне к святлу бяроз.

ЛІСТАБОЙ

Так, веру я: святло на Русь
пранікла з лесу — ад бяроз...
Гарыць між сосен бель бяроств —
ляціць бяроства скрозь зару
ў час лістабою за бярог.

Гарыць — і ў дыме далягляд,
ляціць — і ў дыме лістабой.
Над галавою — лістапад,
барвовы бор — над галавой.

І поезд — жаўтабокi вуж —
над віядукам прамільгне.
Пярэдадне вятроў і сцюж,
на дне сонцаварот, на дне...

Гарыць бяраста на зары
язычаскім нямым агнём.
Згарае — бачна угары:
трасе бацян трыснёг...

Нібы іспыт, нібы любоў,
да болю зразумела двум,
ляціць апошні лістабой,
гаёвы развітальны сум.

І ясна ўжо: за ім, за ім —
за мглой, за баравой хандрой —
праявіцца барвовы дым
бяроз бяловай чысцінёй.

ЦЕРАМ-ЦЕРАМОК

В. В. Дзяменцэву

— Ку-ку! — куче зязюляй керамок...

А то іграе ў кераме ражок —
і расплятае косанькі бяроз
рань-раніцой крынічны вецярок.

— О керамок! Што кратае цябе да слёз?
— То трэль з галінкі, то капёжу ўсплёск,
а можа то і гаркаваты дым:
гараць кастры ў бары...

Мой беларускі лес
аукаецца з прозвішчам маім...
Салодкі на Купалле дым!

А то прарвецца ранаю ■ грудзей
зацягнуты валокнамі асколак —
трывожна голле скрыпне, пушча загудзе:
на непагоду разгарыцца золак.

Пяе адно ўсё керамок лясны.
Серп месяца упоперак і ўдоўж

упарта рэжа палыны і сны..
Шугае ў неба наш купальскі лоўж!

— Ау, зязюля! Колькі год мне жыць?

— Ку-ку! Ку-ку! — вяшчунка змоўкла
ў сасняку.

— Гультайка ты, і год наваражыць
хіба табе так цяжка ў церамку?

Мой церамок! Аблокі, палыны і сны
знікаюць часам... Толькі над табой
бліскучы рог, акругі валадар усёй,
вісіць, нацэлены на шар зямны.

ЗВЕЗДАРЫ

Чалавек заручаны з радком.
Чалавек у неба ўскінуў вочы.
Зоркі ўсе блакітным прамянём,
між сабой размову ведучы,
звездара пранізваюць уночы.

Чалавек выходзіць на-гара.
Між лістоўніц, як па шахце, ходзіць.
Ён стаміўся. Спаць яму нара.
Толькі не, ля горкага кастра
верш прыйшоў да чалавека ў госці.

Ты аб чым напішаш, чалавек?
Аб сабе ці аб Уральскіх горах?

«Аб сабе. І крышачку пра век.
Аб сабе. І крышачку аб зорах.
За гарамі ў прыцемках тайгі
на тугу маю садзіцца сонца.
Там ідуць тайгой мае радкі,
лепшыя першапраходцы.

Па пятах будаўнікі ідуць.
І шугаюць зоркамі у змроку,
цемры асвятляючы нуду,
да касцей прамёрзлыя жылблокі.

Надгаладзь жылі сябры,
хлопцы з трыццаць восьмага. Парою
хоць валілі на зямлю вятры,
кожны працы верны быў крывёю.

Хоць у твар начальнікі парой
жорсткія кідалі словы,
інжынеры, мы ішлі у строй —
і радкамі трызнілі галовы.
Ну а тыя, што не ўстануць больш,
што пайшлі у ранне на сцяжыне,
сталі зоркамі: любоў і боль
п'юць няхай паэты і жанчыны.
Ці таму ў паўночны ціхі час
праз дрыготкі прыцемак яловы
хлапчукі, калі убачаць нас,
шэпчуць ашаломленыя словы?

Паўтарыся, маладосць мая,
у дачцэ, у сыне — вершам, ветрам!
Завядзі мяне за небакрай
к безыменным сцежкам і сакрэтам».

З працай хай заручаны навек,
дым глытаючы кастроў прагорклы,
гляне ў неба добры чалавек —
і перачытае зоркі.

СПЯВАЕ ЛЕТА

А. Н. Марціновічу

Між тым, бярозы ўдалеч прабягалі,
ў другую Русь, за трыдзевяць зямель.
Маладзікі бяловымі нагамі
сігалі следам
скрозь плакун ды хмель.

І пела лета, пела горыч лета.
Ў вачах бяроз вярцелася карэ.
А на кары — адмеціны-сакрэты,
якія аніхто не разбярэ.

Чароўнае ты памятаеш лета?
Усмешку лета на кары бяроз?
Яе падпасак на кару занёс
у час сланечніку і сонцацвету.

Так на бяросце слова наўгародца
пайшло да праўнукаў даўным-даўно.
Ішло-ішло. І вось дайшло яно —
і ўспыхнула язычаскае сонца!..

Страчыў цвыркун з густога кураслепу.
То заціхаў, то зноўку пачынаў.
Над галавой — акраец на паўнеба —
наш маладзік ваенны выплываў.

Спявала лета. Ё дудкі, у жалейкі
агонь качэўя ўзрушана грывеў.
Ах, коні, коні! Коні адхрапелі —
не уцалелі — ё стэпы адляцелі...

Падпасак, пастушок, аб чым ты пеў?

Дзе ты паспеў? У гаі ці у лузе?
Ці ж ты там пеў? А можа гэта лета
радкамі безыменнага паэта
над Белай праплівала Руссю?

ЯК ЛЕБЕДЗІ, У ВАДЗЕ БЯРОЗЫ

А екорасць нарастае коса —
нямым эскортам берагоў палёт.

Як лебедзі, ў вадзе бярозы.
Ляцяць наываварат. Наадварот.

А мы? Куды нясуць нас крылы?
Наперадзе — лістоты сон,
байдарак крылы і кагарак крыкі —
жанчыны таямнічы стогн.

І ўсё тваё: і белазубы холад,
і сум ля губ, і моцны ў грудзі норд,
і кінутыя горда ў рогат
два чорныя крылы ўразлёт.

На узбярэжжа налятае вецер.
Авал як вал. У сэрца! Напавал!
«Даверлівыя, нібы дзеці,
жанчыны між вятроў і скал?»

А скорасць нарастае коса,
і дзе той бераг? Дзе ён, дзе прычал?
Як лебедзі, ў вадзе бярозы...
Авал і вал... Адзін авал...

Руку, Радзіма, дай, успомні
наш лебядзіны ў лета лёт,—
хай аб прыціхлыя пероны
ударыць раніцы крыло.

Хай дзеўчыне к губам асмяглым
апусціцца яно пяром—
у патрывожаную памяць,
у засені за палатном.

І, сумная, душой пяшчотнай
адно адчуе там, адно:
як я люблю Цябе паходна,
як пералётна, як даўно.

ЛЯ ПРАМОГА ПРОВАДА

Правадамі прамымі трывог
мімалётная ноч калоціцца.
Вецер — у сутаргах дарог,
вартавы — аўтамат на ўзводзе.

Месячная, звар'яцелая ноч
над будаўніцтвам лунае.
Паўімгла над прарабкай знікае.
Каля провада валіць з ног.

Інжынер-палкоўнік змаўкае.
Чую я: у яго галаву
правадамі пярэдняга краю
сто артэрыі-дарог бягуць.

Дзе граніца святла і змроку?
Дзе граніца сну і работ?
Толькі рэха — цераз дарогу...
Ды аўкаецца чарот,
ды аўкаюцца масівы
на гранітнай градзе...

Там, ля провада, ўся Расія
на сто першай глухой вярсце.

Чалавек у пагонах змаўкае.
Хмурыць бровы. Маршчыніць лоб.
Ён шчаціністымі шчакамі
адчувае вятроў галоп.

Устае, паднімаючы промень,
і — вывальваецца у пралёт...
Што ў прамы ён не скажа провад,
панясе ў імглу ўсюдыход.

РУСКАЕ ПОЛЕ

Ад акна — трапятанне шыб;
зараніцы, зічкі ўначы,—
палавецкае поле наўкола ляжыць,
нікне ў марыве далячынь.

Грае ранне ў чырвоным стэпе,
плёсы, вочы стэпавіка,

заблішчалі агнём між стрэлаў
іван-чаю і аерка.

Там, адна ў цішыні адчайнай
з той абрыдлай вады на пясок
паланянкай і палаўчанкай
прамільгнеш галізною ног.

Па мядовых грудзях расцячэцца
вострым болам паволі дзень —
гэта сквапныя вочы качэўніка
ноч трымалі цябе ў вадзе.

Не бываць на Русі разбою!
Ў чорны ранак, у чэзлы лес
я ступлю туды за табою —
у аповесць часовых лет.

Хай закончыцца рускае поле
скрыпам арбаў стовекавым,—
далей круціцца
Скіфіі кола,
разметвае кавылі.

ЛЯСНЫ ГАРНІЗОН

За горадам бераг пясчаны ракі.
Вяз над вадою карэннем павіс.
Сонца, як хлопец, глядзіць з-пад рукі,
ластаўкай падае ўніз.

Чутно, як у рэчку сцякае пясок.
Над сонечнай быстрынёй
аб нечым нашэптвае соня-лясок,
схіляецца голлем над ёй.

Маўчыць над шырокаю поймаю бор,
узбегшы з вады на граніт.
Галіны-антэны — ў адкрыты прастор,
у шорахі навальніц...

Стаіць на заставе, як вечны салдат,
не спіць гарнізон лясны.
І першая ластваўка цішыні
ўразаецца ў далягляд.

БАБІНА ЛЕТА

Жураўліным ключом
адамкнула каханне.
Тайны — зменлівыя жанчыны.
Спакою няма ім...
Ноч. Вярбіны. Масква.
Над усім інтэрнатам —
сумны месяц рагаты.
Ля бульвара стаім
і дзяўчатам услед
пазіраем.

Ах, як ходзяць яны!
Міма вокнаў зіркастых,
міма вершаў увечары — цок ды цок!
Сэрца падае ўніз.
Замірае раз'юшанай страсцю —
пад абцасік ляціць
незнарок.

Вось такую мы ведалі.
Імя ёй Любава.

Люба... Любушка...
Круціцца галава!
Як трашчыць тэлеграф твой!
Абы што яму слава,
і экзамены нашы,
і бедная наша братва.

Ноч маскоўская, душная
на Астанкіна напывала.
Ў ёй шумелі тралейбусы,
ліўні (інтэрнат як вігвам).
Любава прыходзіла —
і замаўкала
у вачох яе чорных
белакаменная Масква.

Ні аб чым не прасіла —
вусны хавала гарачыя.
Прада мною стаяла,
аж у вочах — кругі.
Той спяшаўся, другі,
пажадаўшы абодвум удачы,—
быў здагадлівым чалавекам
той, другі.

А за трыдзевяць рускіх зямель
у начах Прадуралля
сон да ранку няйдзе.
Піша мужу кабета пасланне:

«Любы мой! Без цябе мы сумуем.
Наша донька дарослаю стала...
Мы чакаем...
Хутчэй прыязджай...
Да сустрэчы... да рання...»

Як даўно было тое.
Не прыйдзе Любава.
Запаветнае месца
абступілі вярбіны.
Хмелем бабіна лета
ператрызнілі травы...
Ды не моўкне у сэрцы
напеў жураўліны.

Хай імшарнік-гарыца
да цябе данясе
сонца шар прамяністы
на уральскай расе.

Як над Белаю Руссю
грымне сонечны гуд,
ты вазьмі сябе ў рукі
і ад стомы
мой промень

прыгуб.

Ты убачыш дарогу
і без вокнаў заімку ў тайзе,
і другую эпоху,
непадуладную Бабе-Язе.

Там, у зыбкім палоне,
за казармамі, на балоце,
у дваццатым смяротным стагоддзі,
твае цалаваў я скроні.
Вухкаў сыч у бары несярдзіта.

К нам ляцела вечнасць у госці,
і на сцежкі блакітныя
йшлі ласі любавацца
тваёй прыгажосцю.

І над светам лясным, верасовым,
бунтуючы кроў,
цёк наш месяц мядовы
зыркім бляскам кастроў.

КЛЯКОЧА БУСЕЛ

Бялее купал пад крылом бусла.
Зялёны гімн распачыпаюць ліпы.
Плывуць званы упоперак сяла —
над цвінтарам навалы скрыпы.

Паскрыпваюць галіны уначы,
гуляе рэха — ў сэрцы адгалоскі.
Аб чым скрыпяць яны, маўчаць аб чым
над цвінтарам маўклівай вёскі?

Не ведаў я — у дуплах ліп
рабінавыя даглядалі ночы,—
аб чым турбуетца зялёны скрып,
аб чым буслы над цвінтарам клякочуць.

Я потым зразумею ўсё:
паэзіяй ад Бelay Русі
плыве у сэрца навальніцы ўсплёск —
над цвінтарам клякоча бусел...

ПАСЕЛАК ЗОРНЫ

Лістоўніц затрымцеў ланцуг —
я войкнуў... змораны.
Дык вось які ён, чортаў круг,
пасёлак Зорны:

бурштын, нагрэты дабяла,
ды бляск балота,
ды адзінокая вярба
ля паварота.

А паглядзі ты далей носа —
ты мускулам
адчуеш кожным
бліскучую на схілах плоскасць
шчамлівых дахаў,
падарожнік.

Здаецца, шчэ учора там
ляцелі па адхонах сосны
ды йшлі казармы ўслед за сонцам,
а вось, ідзі ж ты,
б'е паклоны
пасёлак безыменны, зорны.

Жыхар шчаслівы першы твой,
што ў зімы-вёсны
набгом і пыл глытаў парой,
і морак зорны.

КОЛЬКІ ЛЕТ, КОЛЬКІ ЗІМ!

Будзе лета, як дым,
будзе восень, як дым,
будуць вочы, як дым, у цябе.
Я прыйду маладым-маладым:
— Колькі лет, колькі зім?—
прашапчу у маркотным цяпле.

— Колькі зім, колькі лет?..
Прад вачыма закруціцца лес,
рэха ценем зялёным мільгне:
цень радара на голай скале,
інжынеры ідуць па вясне,
як салдаты ідуць па вайне.

А у сне — Прыдняпроўе пая,
казытаю павекі твае,
непакорныя вусны... Ды не,
гэта мы у крыніцу глядзім:
— Колькі лет, колькі зім! —
паўтараем на дне...

Колькі лет, колькі зім
я чаканнем напоўнены тым!
На заставе шапчу у зару:

«Чуйным рэхам зямлі,
як вясной жураўлі,
пазаві мяне, Белая Русь».

СТАНЦЫЯ ПОЎДЗЕНЬ

Прадзьмутая ветрам,
каханнем сагрэтая,
ва ўхабах і кедрах станцыя гэта.
Дарогі, дарогі, вайсковыя, «бліцы»,
над даляглядам узнёслыя быццам.

Над выцекшым сонцам, над сонцам —
дарогі,
прамыя, бясконцыя, як трывогі.
Грымотныя веткі — праз горы, праз гаці,
і кедры, і вецер у кожным паглядзе.

На раздарожжы мігаюць мярзлоты —
глядзяцца бярозкі ў халодныя воды.
Паводкаю вечнай (бяда у прыродзе!)
як вектары векшы пранізваюць Поўдзень.

На краі зямлі, пасярод баравіны,
дзяўбуць жураўлі на зары журавіны.
Знічкаю за Каму ляціць над казармай
вірлатая парма¹, крылатая парма.

Тайга векавая за вокнамі станцыі,
тайга навявае халодныя стансы.
І скалы, і скаты, і гразь па калена
праходзіць упарта маё пакаленне.

Характарам рускім уносяцца скалы...
Над процьмаю вузкай равуць самазвалы.
Ад старта да мэты бялеюць бярозы...
Мінаюць ракеты захмарныя плёсы...

Далёкая станцыя, станцыя Міру,
сягоння мне сняцца твае камандзіры,

---

¹ Парма — пермская тайга (М. С.).

тайга і бязлюддзе, і — сонца паўпрэды —
вясёлыя людзі суровай планеты.

Ідуць яны цвёрда у зорках, папахах
праз зюйды, праз норды — за праўду на
плаху...

Як радавыя, паўзводна, паротна,—
на перадавыя, у бессмяротнасць.

НА БЫСТРЫНІ

Не, не вакзал,
а станцыя-хаціна
на еўра-азіяцкім
пераходзе.

Мяце пазёмка.
Шалясціць няспынна
на станцыі
з дзівоснай назвай
«Поўдзень».

Трашчыць агонь
на станцыі ў пячурцы.
Дрыжыць у шкле
паўночны маладзёк,

і сэрца ўзрушанае
б'ецца гулка
і даганяе ўдалечы
цягнік.

Чаму ж ты, сэрца,
рвешся у дарогу?
Чаму такі твой
малады запал?

Ці перастанеш, сэрца,
ля парога
грымець
літымі
клавішамі
шпал?

Снягі... Снягі...
Без краю. Без пачатку.

Гудкі. Начная
колаў
мітусня.

Мо сэрца аб рабро маё
адчайна
усхвалявана
стукае да дня?

Круты рукзак.
Хусцінкай парусінавай —
дымкі заімак...
Піхтачы... Агні...

І ў дзеўчыны — ды не, ў самой
Расіі —
перахапіла дых
на быстрыні.

ПЛЯШЧЭЕВА ВОЗЕРА

1

А ў Пляшчэеве на раз'ездзе
золак на

ласіных рагах.

А ў Пляшчэеве — чарналесце,
ды азёры недзе ў гарах.

Скрозь аеры на узбярэжжы
вырысоўваецца сілуэт —
той мяцежны і той бязгрэшны,
што аднойчы прысніў паэт.

Ўся у сонцы і нечым яшчэ яна,
ўся бялявы выклік і лік,
развярэдзіла рану — Пляшчэева
у хваёвых нетрах сваіх.

І чаго ж яна мроіцца шчымліва
закаханаму безнадзейна —
не дзяўчына і не жанчына,
а анёл у зялёным адзенні?

Вось на фоне нетраў дзівосных
усміхаецца профіль дзявочы.
І ў Пляшчэве — смех і грэх...

Толькі — што гэта? — грае дзень,
цень Пятра у палон бярэ,
быццам Гамлета — бацькі цень...

2

Мне абрыс чароўнага твару,
шэпат вуснаў, усплёск павек,
рэкі ценяў і цені рэк —
навявае каханай адрас.

Неразрыўная сувязь між мною
і адвечнай марай, яна
неадступна ідзе сцяжою —
жонка, шчасце, анёл, вясна.

А за ёй, дзе кусты язіну,
святаянніку, шчамяліц,
сотні конікаў сталі смірна,
флейты ўскінулі.

Як жывецца табе, сучаснік?
 Мо ў сабе ты — як у бары?
 Мо паўзеш на каленцах за шчасцем?
 Свет — як маятнік угары.

Я не ведаю. Толькі знаю:
 твой адзіны Радзіме сказ —
 над табой і ў табе лунае
 колер піхты у гэты час.

Хай качуюць маланкі ўночы,
 хай трасе навальніцы рык,—
 ў тваім сэрцы абрыс дзявочы,
 як Расіі усёй абрыс.

БЕЛАЯ РУСЬ

Я сэрцам заўсёды
 к табе дацягнуся,

любоў мая гордая —
Белая Русь.

Я твой печанег.
Я вандрую здалёк,
адтуль, дзе легенды
засыпаў пясок.

Дзе сосны на ўзгорках,
на схілах звіняць,
дзе медныя зоркі
заснулі да дня...

Ганю сваю слабасць,
адчай за барак.
Цяжкую мне шапку
ўручыў Манамах!

Праз вёрсты, праз зоркі
пуціны зямной
дзе белі-бярозкі
вандруюць са мной.

**Я сэрцам заўсёды
к табе дацягнуся,
любоў мая гордая —
Белая Русь!**

З М Е С Т

У дарозе	5
Апошні дзюйм	6
Інжынеры	7
Бацька і сын	10
Радзімы галінка мокрая	12
Соль Камская	13
За лесам, за камнем, за сінім морам	14
Пойма	16
Іван-чай	18
Да дня	19
Ранак	21
Жураўліная ноч	22
*** Грукоча пад сэрцам часіна...	24
Белая Вежа	25
Думкі аб Радзіме	27
Зялёныя званы	28

Белае возера	29
*** На бярозах — дым бяловы...	30
Ліка	32
Купанне	33
Вешчуны ў царкве Успення на Волатаве	34
Пермскі Камень	36
Снегапад	38
Паласа адчужэння	40
Дзюны	41
Сон-трава	42
Лебядзіны плёс	44
Лістабой	45
Церам-церамок	47
Звездары	48
Спявае лета	51
Як лебедзі, у вадзе бярозы	52
*** Руку, Радзіма, дай, успомні...	54
Ля прамога провада	55
Рускае поле	56
Лясны гарнізон	58
Бабіна лета	59
*** Хай імшарнік-гарыца	62
Клякоча бусел	63
Пасёлак Зорны	64

Колькі лет, колькі зім!	66
Станцыя Поўдзень	67
На быстрыні	69
Пляшчэева возера	72
Белая Русь	74

Стрыгалёў М.

Белая Русь. Лірыка. Мінск, «Беларусь», 1967.

80 с. 4000 экз. 23 к.

Другая кніга маладога паэта, інжынера, які працуе на ўсходзе краіны. У зборнік увайшло лепшае з напісанага аўтарам. Шчырасць, душэўная абаяльнасць, маральная чысціня, вернасць грамадзянскаму абавязку — вось галоўныя рысы маладога чалавека — лірычнага героя паэзіі М. Стрыгалёва.

7-4-3

165-67

Бел2

С 87

На белорусском языке. Михаил Лаврентьевич Стрыгалев. Белая Русь

Издательство «Беларусь». Минск, Ленинский проспект, 79

Рэдактар А. Куліш. Мастацкі рэдактар М. Широкаў. Тэхнічны рэдактар Н. Сцяпанова. Карэктар Н. Лебедзева.

АТ 23584. Здадзена ў набор 6/V 1967 г. Падп. да друку 20/IX 1967 г. Тыраж 4000 экз. Фармат 84×108^{1/64}. Папера друк. № 2. Ум. друк. арк. 2,1. Уч.-выд. арк. 1,93. Зак. 463. Цана 23 кап.

Паліграфічны камбінат імя Я. Коласа, Дзяржаўнага камітэта Савета Міністраў БССР па друку. Мінск. Чырвоная, 23.

У 1956—1961 гг. вучыўся ў Беларускам політэхнічным інстытуце. У 1961 г. у якасці інжынера-энергетыка быў накіраваны працаваць на Урал. З 1963 г.— студэнт-завочнік Маскоўскага літаратурнага інстытута імя А. М. Горкага.

Вершы друкаваліся ў часопісах Мінска, Пярмі, Свядлоўска, Масквы. У 1966 г. у Пермскім кніжным выдавецтве ў аўтаперакладах з беларускай на рускую мову выйшаў мой першы вершаваны зборнік «Хмель». «Белая Русь» — мая другая кніжка.

Міхась Стрыгалёў